

Gündem

Uyanık olmalıyız!

Halk sağlığını hiçe sayan yasal düzenlemelere karşı uyanık olmamız ve birlikte hareket etmemiz gereken bir süreci yaşıyoruz. Bu süreçte halk sağlığına ve eczacılık mesleğinin saygınlığına sahip çıkmak bizlere düşüyor.

► Semih CANAN

(İ.Ü. Eczacılık Fak. öğrencisi)

Dergimizin ilk sayısında For You zincir marketlerindeki değişimden bahsetmiştik. Drugstore adı altında market eczane olmayı planlayan şirkete eczacılardan büyük tepki geldi. 11 Nisan 2009 Cumartesi günü Tünel'den Taksim'e yapılan protesto yürüyüşüne TEB başkan ve yöneticileri, İstanbul ve değişik illerden gelen eczacı odası başkan ve yöneticileri, çeşitli sivil toplum örgütleri yöneticileri ile çok sayıda eczacı ve eczacılık fakültesi öğrencisi katıldı. Bu tepki sonrasında For You marketlerindeki "drugstore" yazısı üzerine "extra" yazısı yapıştırıldı. Anlaşıyor ki, tepkimiz yerine ulaştı. Ancak bu gelişme şirket sahiplerinin amaçlarından vazgeçtiği anlamına mı geliyor?

Kendi tanımıyla "kozmetik ve kişisel bakım ürünleri zinciri" olarak kurulan For You şirketinin, şirket profilinde de yer aldığı üzere, OTC denilen reçetesiz sağlık ürünleri de satmayı amaçladığından bahsetmiştik. Geçen iki ay içerisinde şirket profilinde bir değişiklik olmadığına göre, satış politikasında bir değişiklik olmamış gibi görünüyor.

Ülkemizdeki bu belirsizlik sürerken, Avrupa Adalet Divanı eczacılık adına önemli bir karar aldı. Bu

karar öncesinde Avrupa Komisyonu, bazı Avrupa ülkelerini Avrupa Adalet Divanı'na şikayet etmişti. Gerekçeleri ise bazı Avrupa ülkelerindeki mevzuatın "sermayenin serbest dolaşımı" ilkesine aykırı olmasıydı(!). Avrupa Adalet Divanı'nın kararı ise tokat gibi geldi. Eczacılığın uzmanlık alanı olduğunu ve ticari serbestlik bakımından değerlendirilemeyeceğini karara bağladı. Bu konuyla ilgili TEB'in sitesinde ayrıntılı bir açıklamaya yer verildi:

"Adalet Divanı kararını gerekçelendirirken, 'tıbbi ürünlerin diğer ürünlerden farklı olan özel doğasına' dikkat çekmiş ve 'tıbbi ürünlerin gereksiz ve yanlış şekilde tüketilmesinin insan sağlığını ciddi şekilde tehdit edebilecek sonuçlar doğuracağını' belirtmiştir. Bu bağlamda karar metninde, 'toplum sağlığını korumak ve geliştirmek adına Üye Ülkelere verilen yetkiye dayanarak bu ülkeler, tıbbi ürünlerin, tam olarak mesleki bağımsızlığa sahip eczacılar tarafından sağlanması şartını koyabilirler' denmektedir.

Bu şartın koyulma gerekçesi ise şu şekilde açıklanmaktadır:

'Bir meslek sahibi olarak eczacının, eczaneyi, yalnızca ekonomik çıkar kaygısıyla değil aynı za-

manda bir uzmanlık alanı olarak işlettiği kabul edilir. Kanuna karşı veya mesleki mevzuata aykırı olan bir ihlalin, bir eczacının yalnızca yatırımını değil aynı zamanda kendi mesleki varlığını da tehlikeye atabileceği gerçeğini göz önünde bulundurursak, eczacının para kazanmaya ilişkin şahsi çıkarı, almış olduğu eğitim, uzmanlık deneyi ve sahip olduğu sorumluluğa karşı ikinci plandadır.’

Öte yandan eczacılık eğitimi almamış olanlara dair Mahkeme şöyle bir tespit yapmaktadır:

‘Eczacıların aksine diğerleri, eczacıların sahip olduğu eğitim, deneyim ve sorumluluktan yoksun durumdadırlar. Buna bağlı olarak eczacıların sağlamış olduğu güvencelerin aynısını sağlamazlar.’¹

Türkiye Avrupa Birliği üyesi olmadığı için bu, Türkiye’yi bağlayan bir karar değil. Ancak burada önemli olan, insan sağlığı konusunda şirketlerin herhangi bir kaygı taşımadığı gerçeği ve mahkemenin ders verir nitelikteki kararıdır.

Türkiye’de de bazı değişiklikler oldu. İstanbul Eczacı Odası, Sağlık Bakanlığı’na dava açtı. Nedeni ise 22 Nisan 2009’da Resmi Gazete’de yayınlanarak yürürlüğe giren Beşeri ve Tıbbi Ürünlerin Ruhsatlandırılması Yönetmeliği.

Odamız Başkanı Ecz. Semih Güngör, 27 Mayıs 2009 tarihinde bu konuyla ilgili basın açıklaması yaptı. Yaptığı açıklamada; ilaçta devletin fiyat ve kalite denetimini ortadan kaldırmanın, ilacı tamamen piyasa malı haline getirmenin bir adımı daha atıldığını, Türkiye’de piyasaya sunulacak ilaçların

ruhsatlandırılmasıyla ilgili bir yönetmelik değişikliği ile halk sağlığının ciddi anlamda tehdit altına alındığını duyurdu.

“Yönetmelik değişikliği ile halkımız kandırılacaktır. İlacın üzerine üretim yeri olarak firmanın ticari açıdan tercih edeceği herhangi bir ülkenin adı yazılabilecektir.

Yeni yönetmelikte ruhsatın reddedilebilmesi için daha önceki yönetmelikte mevcut 3 gerekçe artık ret sebebi olarak gösterilemeyecek. Yani:

- Gerekli görülen ürünlerde biyoyararlanımın yeterli olmadığı
- Mevcut tedavilere katkısının olmadığı
- Formülünün başvuruda bildirilene uygun olmadığı tespit edilmesi hallerinde ruhsat başvurusu reddedilemeyecek.”²

Bu değişiklikler hem eczacı olarak hem de vatandaş olarak kabul edilebilir değildir. Vahim olan şudur ki; bu değişiklikler açıkça, halk sağlığını hiç sayarak, yatırımcılara hizmet etmektedir. Bu nedenle halk sağlığına ve eczacılık mesleğinin saygınlığına sahip çıkmak bizlere düşüyor. Bu süreçte yasa değişikliklerine ve yeni uygulamalara karşı uyanık olmalı ve birlikte hareket etmeliyiz.

1- <http://www.teb.org.tr/?modul=haberdetay&id=1175454>

2- http://www.istanbuleczaciogasi.org.tr/?page=haberler&news_ID=3077

